

Tiszteletadás az Alma Maternek

HADOBÁS SÁNDOR

Alma Mater – Banská Štiavnica. Európsky význam Baníckej a lesníckej akadémie v Banskej Štiavnici. European significance of the Mining and Forestry Academy in Banská Štiavnica. Zborník vydaný pri príležitosti otvorenia rovnomennej medzinárodnej výstavy v Banskej Štiavnici 7. 9. 2006. [Alma Mater – Selmecebánya. A selmecebányai Bányászati és Erdészeti Akadémia európai jelentősége. A 2006. szeptember 7-én Selmecebányán hasonló címmel megnyitott nemzetközi kiállítás alkalmából kiadott tanulmánykötet.] Zostavovateľ [Szerkesztő]: Adriana Matejková. Banská Štiavnica, 2006. Slovenské banské múzeum, 184 p. B/5.

2001-ben hat közép-európai egyetem (*Leoben, Sopron, Miskolc, Ostrava, Kassa, Zólyom*) vezetői *Banská Štiavnica (Selmecebánya)* város képviselőinek jelenlétében deklarálták, hogy valamennyien anyaintézményüknek, közös *Alma Materüknek* tekintik az egykori *Selmecebányai Bányászati Akadémiát*. Ennek a szép gesztusnak tetet öltött bizonyítéka a bemutatandó kötet, amely a hasonló című kiállítás megnyitása alkalmából jelent meg az említett hat felsőoktatási intézmény szakembereinek „tollából”.

Juraj Sinay a *Kassai Műszaki Egyetem* viszonyulásáról ír a selmeci akadémia történetéhez és hagyományaihoz. Ugyanezt teszi *Ján Tuček* zólyomi vonatkozásban. *Tomás Čermák* a cseh és a szlovák bányászati oktatás kapcsolatait vázolja. *Varga Tamás* két magyar nyelvű írással is képviselteti magát (*Alma Mater 1920-tól; Nyugat-Magyarországi Egyetem – Erdészeti Múzeum, Sopron*). Az elsőben a *Selmecebányáról Sopronba* menekült főiskola és mai utóda történetét ismerteti röviden. A másodikban részletesen bemutatja a címben szereplő intézményeket. *Miroslav Kamenický* érteke-

zésének címe: *A bányászat és a rokon szakmák oktatásának kezdetei Szlovákiában és a selmeci bányászati iskola keletkezése.* Jozef Vozár az akadémia megalapításának körülményeit taglalja, Ján Herčko pedig történetének rövid keresztmetszetét adja a kötet legterjedelmesebb és talán legfontosabb írásában. Zsámboki László (*Miskolci Egyetem*) a selmeci akadémia példáján vizsgálja a magyar-francia kapcsolatokat a bányászati tudományok és a műszaki felsőoktatás tekintetében a 18. században. Lieselotte Jontes érdekes kérdést feszeget: az osztrák és a cseh diákok kiválását az akadémiáról és hazájukban új felsőoktatási intézmények megalapítását. (*Selmeci hallgatók Vordenbergben és Leobenben. Az 1848-as forradalmi év és közvetlen következményei a császárság bányászati akadémiáira.*) Ján Novák tanulmánya adta a kötet alcímét: a neves szakember az akadémia európai jelentőségét világítja meg, amit elsősorban kiváló oktatói vívtak ki számára. Adriana Matejková a selmeci professzorok előadói és publikációs tevékenységét összegzi a 18. században. Mária Čelková két értekezéssel szerepel a könyvben. Az egyik az akadémia épületeit és egyéb emlékhelyeit ismerteti az 1764 és 1911 közötti időszakból, a másik a *Szlovák Bányászati Múzeumban* őrzött professzor- és asszisztens-portrékat mutatja be. Eva Lovásová a selmeci diákság szokásait és hagyományait foglalja össze. Magdaléna Sombathyová az akadémia egykori gyűjteményeinek azon részéről ír, amelyek ma a fentebb említett múzeum tulajdonában vannak. Elena Kašiarová a *Selmecbányán* működő *Állami Központi Bányászati Levéltár* iratai közül az akadémia történetének tanulmányozásához felhasználhatóakat veszi számba. Bircher Erzsébet a közép-szlovákiai bányászat múltjával kapcsolatos anyagot emeli ki az általa vezetett soproni *Központi Bányászati Múzeum* kollekcijából. Végezetül Szendy Attila a *Miskolci Egyetem* közgyűjteményeiben fellelhető, a selmeci akadémia történetével kapcsolatos elsődleges forrásokat ismerteti.

Az ízléses kiadvány méltó emléket állít a hajdan nagyhírű intézménynek, a közép-európai bányászok, kohászok és erdészek közös *Alma Materének*. A mai utódok büszkék lehetnek arra, hogy ilyen örökség hordozói és továbbadói.